

ปัจจัยการบริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการสร้างองค์กรแห่งความสุข
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช

Administrative Factors Affecting the Creation of a Happy Workplace

Organization under the Secondary Educational Service Area

Office Nakhon Si Thammarat

Received: December 24, 2025

Revised: February 25, 2026

Accepted: March 16, 2026

เจนวิทย์ ฉลาด^{1*} จุติพร อัสวโสรณ² และวีระยุทธ ชาทะกาญจน์³

Janewit Chalard^{1*} Jutiporn Assawasowan² and Werayut Chatakan³

^{1, 2, 3} หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช 80280

^{1, 2, 3} Master of Education Program in Educational Administration, Nakhon Si Thammarat Rajabhat University Mueang,

Nakhon Si Thammarat, 80280

*Corresponding Author, E-mail: janwitichalard@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาปัจจัยการบริหารสถานศึกษา 2) ศึกษาการสร้างองค์กรแห่งความสุข 3) ศึกษาปัจจัยการบริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการสร้างองค์กรแห่งความสุข และ 4) ศึกษาแนวทางการพัฒนาปัจจัยการบริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการสร้างองค์กรแห่งความสุข สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช กลุ่มตัวอย่างการวิจัยคือผู้บริหารสถานศึกษาและครูจำนวน 341 คน ได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) และผู้ให้ข้อมูลเชิงคุณภาพ จำนวน 5 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ และแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ

ผลการวิจัยพบว่า 1) ปัจจัยการบริหารสถานศึกษา ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ค่าเฉลี่ยสูงสุดคือด้านงบประมาณ รองลงมาคือ การบริหารจัดการ เทคโนโลยีสารสนเทศ ภาวะผู้นำ และการพัฒนาบุคลากร ตามลำดับ 2) การสร้างองค์กรแห่งความสุข ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การติดต่อสัมพันธ์ที่ดี การมีสังคมที่ดี การมีสุขภาพที่ดี และการมีความเข้าใจผู้อื่น 3) ปัจจัยการบริหารสถานศึกษาส่งผลต่อการสร้างองค์กรแห่งความสุขอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ได้แก่ ด้านงบประมาณ ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ด้านพัฒนาบุคลากร และด้านการบริหารจัดการ สามารถร่วมกันพยากรณ์การสร้างองค์กรแห่งความสุขได้ร้อยละ 64 และ 4) แนวทางการพัฒนาปัจจัยการบริหารสถานศึกษา ผู้บริหารควรเน้นการบริหารงบประมาณที่โปร่งใส ตรวจสอบได้ การนำเทคโนโลยีมาช่วยลดภาระงาน พัฒนาบุคลากรให้ตรงกับความต้องการ และการบริหารจัดการที่เน้นเป้าหมายร่วมกัน

คำสำคัญ : ปัจจัยการบริหารสถานศึกษา องค์กรแห่งความสุข และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช

Abstract

The objectives of this research were to: 1) examine school administration factors; 2) assess the creation of a happy workplace organization; 3) investigate administrative factors affecting the creation of a happy workplace; and 4) propose development guidelines for these factors under the Secondary Educational Service Area Office Nakhon Si Thammarat. The sample consisted of 341 school administrators and teachers selected via stratified random sampling, alongside five key informants for qualitative data. Research instruments included a 5-point rating scale questionnaire and structured interviews. Data analysis utilized percentage, mean, standard deviation, Pearson's correlation coefficient, and multiple regression analysis.

The results indicated that 1) School administration factors were overall at the highest level, with budgeting ranking first, followed by management, information technology, leadership, and personnel development, respectively. 2) The creation of a happy workplace organization was overall at the highest level, particularly regarding good relationships, society, health, and empathy. 3) Budgeting, information technology, personnel development, and management significantly affected the creation of a happy workplace at the .01 level, jointly predicting 64 percent of the outcome. 4) Development guidelines suggest administrators emphasize transparent budgeting, utilize technology to reduce workload, develop personnel based on aptitude, and focus on shared management goals.

Keywords : School Administrative Factors, Happy Workplace Organization and Secondary Educational Service Area Office Nakhon Si Thammarat

บทนำ

ในปัจจุบันโลกมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในทุกมิติ ทั้งด้านการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม ประเทศไทยจึงให้ความสำคัญกับการศึกษาเป็นกลไกหลักในการพัฒนาประเทศภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี และแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579 เพื่อสร้างรากฐานที่มั่นคง อย่างไรก็ตาม สภาวะการแข่งขันที่สูงขึ้นและความเร่งรีบในการทำงาน ส่งผลกระทบต่อสุขภาพกายและสุขภาพจิตของบุคลากร ทำให้เกิดความเครียดและความวิตกกังวล ซึ่งความสุขกลายเป็นปัจจัยพื้นฐานที่สำคัญในการดำเนินชีวิตและการทำงานของมนุษย์ ความสุขในการทำงานถือเป็นปัจจัยสำคัญต่อการบริหารองค์กรเชิงการจัดการทรัพยากรมนุษย์ เพราะเมื่อบุคลากรมีความสุข จะเกิดแรงจูงใจในการทำงานที่มีประสิทธิภาพ ส่งผลดีต่อผลสัมฤทธิ์ขององค์กร และคุณภาพของผู้เรียน (Office of the Secretariat of the Council of Education, 2017)

จุดเริ่มต้นขององค์กรแห่งความสุข คือการเพิ่มคุณค่าของคนให้เป็นคนสำคัญ เมื่อคนมีคุณค่ามากขึ้น เป็นคนสำคัญขององค์กรการพัฒนาคนจึงต้องสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ขององค์กร กระบวนการทั้งหมดเราเรียกว่า กระบวนการสร้างคุณภาพชีวิตที่ดีของคนในองค์กร (Thai Health Promotion Foundation, 2011) การศึกษาจึงถือเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาศักยภาพของคน เพราะการจัดการศึกษาเป็นปัจจัยหลักในการสร้างและพัฒนาความรู้ ความคิดและคุณธรรมของบุคคล เป็นการถ่ายทอดวัฒนธรรมและสร้างภูมิปัญญาให้แก่บุคคล การจัดการศึกษาที่มีคุณภาพจะช่วยให้ประชาชนมีคุณธรรมสามารถดำรงอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างมีความสุข (Chatakan, 2013) ปัจจัยการบริหารโรงเรียนเป็นสิ่งที่สำคัญที่เป็นตัวชี้วัดองค์ประกอบ

ในการบริหารจัดการโรงเรียน โรงเรียนที่ประสบความสำเร็จย่อมมีปัจจัยการบริหารที่แตกต่างไปตามบริบทแต่ละโรงเรียน อีกทั้งยังเป็นไปตามกระแสของโลกาภิวัตน์ที่มีปรากฏในช่วงขณะนั้น ๆ ผู้บริหารที่ชาญฉลาดย่อมมีการปรับเปลี่ยนปัจจัยการบริหารโดยคำนึงถึงเหตุผล ประสิทธิภาพ บุคคล และชุมชน (Leethong, 2020) ผู้บริหารจึงจำเป็นต้องตระหนักถึงความจำเป็นในการปรับกระบวนการบริหารจัดการที่ดี มีการดำเนินการอย่างเป็นระบบเพื่อพัฒนาองค์กร โดยเฉพาะการพัฒนาบุคลากรซึ่งเป็นทรัพยากรที่มีค่าขององค์กรนำไปสู่การบริหารโรงเรียนให้เป็นองค์กรแห่งความสุข

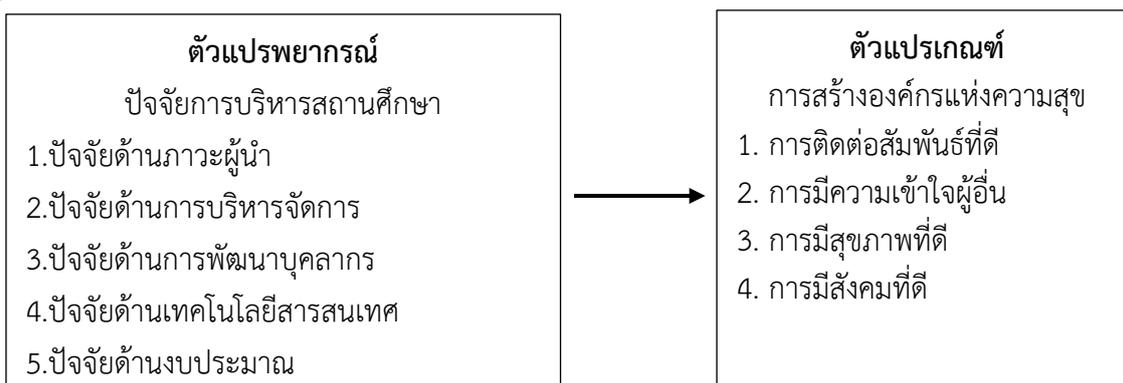
ผู้วิจัยตระหนักถึงความสำคัญของการสร้างองค์กรแห่งความสุข โดยมุ่งเน้นให้ผู้บริหารสถานศึกษาปรับเปลี่ยนกระบวนการที่ตนในการบริหาร เพื่อสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการทำงาน ทำให้ครูและบุคลากรรักองค์กรและมีความผูกพันต่องาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในบริบทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช ซึ่งเป็นหน่วยงานขนาดใหญ่ที่กำกับดูแลสถานศึกษาที่มีความหลากหลายสูง ตั้งแต่โรงเรียนประจำจังหวัดขนาดใหญ่พิเศษ ไปจนถึงโรงเรียนขนาดเล็กตามระดับอำเภอและชุมชน การบริหารจัดการในพื้นที่ที่มีความแตกต่างทางบริบทเช่นนี้ บุคลากรครูต้องเผชิญกับความท้าทาย ภาระงานที่ซับซ้อน และความคาดหวังในการดูแลและพัฒนาศักยภาพของเยาวชนคนรุ่นใหม่ให้ก้าวทันการเปลี่ยนแปลง การสร้างสภาพแวดล้อมที่เสริมสร้างกำลังใจในพื้นที่นี้จึงมีความสำคัญและท้าทายอย่างยิ่ง อย่างไรก็ตาม การสร้างวัฒนธรรมแห่งความสุขต้องอาศัยปัจจัยการบริหารที่เหมาะสม ทั้งด้านภาวะผู้นำ การบริหารจัดการ การพัฒนาบุคลากร เทคโนโลยี และงบประมาณ ซึ่งเป็นกลไกขับเคลื่อนให้การดำเนินงานบรรลุเป้าหมาย จากความสำคัญและบริบทพื้นที่ดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาปัจจัยการบริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการสร้างองค์กรแห่งความสุข สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช เพื่อนำผลการวิจัยไปเป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายและพัฒนาการบริหารงานให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช
2. เพื่อศึกษาการสร้างองค์กรแห่งความสุข สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช
3. เพื่อศึกษาปัจจัยการบริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการสร้างองค์กรแห่งความสุข สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช
4. เพื่อศึกษาแนวทางพัฒนาปัจจัยการบริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการสร้างองค์กรแห่งความสุข สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช

กรอบแนวคิดการวิจัย

ผู้วิจัยได้ศึกษาและสังเคราะห์คุณสมบัติและองค์ประกอบปัจจัยการบริหารสถานศึกษาตามแนวคิดและทฤษฎีของนักวิชาการโดยใช้เกณฑ์พิจารณาจากปัจจัยที่มีความถี่สูงสุดซึ่งได้แก่ 1) ด้านภาวะผู้นำ 2) ด้านการบริหารจัดการ 3) ด้านการพัฒนาบุคลากร 4) ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และ 5) ด้านงบประมาณ และสังเคราะห์คุณสมบัติและองค์ประกอบการสร้างองค์กรแห่งความสุขตามแนวคิดและทฤษฎีของนักวิชาการโดยใช้เกณฑ์พิจารณาจากปัจจัยที่มีความถี่สูงสุดซึ่งได้แก่ 1) ด้านการติดต่อสัมพันธ์ที่ดี 2) ด้านการมีความเข้าใจผู้อื่น 3) ด้านการมีสุขภาพดี และ 4) ด้านการมีสังคมดี แล้วนำมาสร้างเป็นกรอบแนวคิดการวิจัยเรื่องปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการสร้างองค์กรแห่งความสุขสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครศรีธรรมราช ดังภาพ

ภาพ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Method) มีขั้นตอนดำเนินการดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครศรีธรรมราช ปีการศึกษา 2567 รวมทั้งสิ้น 2,991 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างกำหนดขนาดโดยใช้ตารางของ Krejcie and Morgan (1970) ได้จำนวน 341 คน ประกอบด้วยผู้บริหาร 22 คน และครูผู้สอน 319 คน โดยใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ตามขนาดสถานศึกษา

1.3 ผู้ให้ข้อมูลเชิงคุณภาพ ประกอบด้วยผู้บริหารการศึกษา จำนวน 1 คน ผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษจำนวน 1 คน ผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวน 1 คน ผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขนาดกลาง จำนวน 1 คน ผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 1 คน รวมทั้งหมดจำนวน 5 คน ที่มีวิทยฐานะชำนาญการพิเศษขึ้นไป ได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบเจาะจง (purposive random sampling)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 แบบสอบถาม (Questionnaire) แบ่งเป็น 3 ตอน ได้แก่ ข้อมูลทั่วไป ปัจจัยการบริหารสถานศึกษา และการสร้างองค์กรแห่งความสุข เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ผ่านการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (IOC) จากผู้เชี่ยวชาญ 3 คน ได้ค่าดัชนีเท่ากับ 1.00 และทดลองใช้ (Try out) เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (Cronbach's Alpha) ที่จับได้ค่าเท่ากับ .975

2.2 แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview)

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยขอหนังสืออนุเคราะห์จากมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช ส่งไปยังสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครศรีธรรมราช เพื่อแจ้งโรงเรียนในสังกัด และเก็บรวบรวมข้อมูลผ่านระบบ Google Form และการสัมภาษณ์เชิงลึก

4. การวิเคราะห์ข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) ข้อมูลเชิงคุณภาพใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ปัจจัยการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครศรีธรรมราช

ตาราง 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับปัจจัยการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครศรีธรรมราช โดยภาพรวมและรายด้าน (n=341)

ปัจจัยการบริหารสถานศึกษา	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1. ด้านภาวะผู้นำ	4.58	.35	มากที่สุด
2. ด้านการบริหารจัดการ	4.60	.34	มากที่สุด
3. ด้านพัฒนาบุคลากร	4.57	.37	มากที่สุด
4. ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ	4.58	.36	มากที่สุด
5. ด้านงบประมาณ	4.61	.31	มากที่สุด
ภาพรวม	4.59	.28	มากที่สุด

จากตาราง 1 ผลการวิเคราะห์พบว่า ปัจจัยการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครศรีธรรมราช โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (\bar{X} = 4.59, S.D. = .28) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน เรียงลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านงบประมาณ (\bar{X} = 4.61) ด้านการบริหารจัดการ (\bar{X} = 4.60) ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ (\bar{X} = 4.58) ด้านภาวะผู้นำ (\bar{X} = 4.58) และด้านการพัฒนาบุคลากร (\bar{X} = 4.57)

2. ผลการวิเคราะห์การสร้างองค์กรแห่งความสุข สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช

ตาราง 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการสร้างองค์กรแห่งความสุข สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช โดยภาพรวมและรายด้าน (n=341)

การสร้างองค์กรแห่งความสุข	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1. ด้านการติดต่อสัมพันธ์ที่ดี	4.64	.31	มากที่สุด
2. ด้านการมีความเข้าใจผู้อื่น	4.61	.33	มากที่สุด
3. ด้านการมีสุขภาพที่ดี	4.62	.32	มากที่สุด
4. ด้านการมีสังคมที่ดี	4.63	.34	มากที่สุด
ภาพรวม	4.63	.28	มากที่สุด

จากตาราง 2 ผลการวิเคราะห์พบว่า การสร้างองค์กรแห่งความสุข สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (\bar{X} = 4.63, S.D. = .28) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน เรียงลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านการติดต่อสัมพันธ์ที่ดี (\bar{X} = 4.64) ด้านการมีสังคมที่ดี (\bar{X} = 4.63) ด้านการมีสุขภาพที่ดี (\bar{X} = 4.62) และด้านการมีความเข้าใจผู้อื่น (\bar{X} = 4.61)

3. ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการบริหารสถานศึกษา ที่ส่งผลต่อการสร้างองค์กรแห่งความสุขของสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช

ตาราง 3 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์แบบเพียร์สันของปัจจัยการบริหารสถานศึกษา ที่ส่งผลต่อการสร้างองค์กรแห่งความสุขของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช ในภาพรวมและรายด้าน (n=341)

ปัจจัยการบริหารสถานศึกษา	Y_1	Y_2	Y_3	Y_4	Y_{tot}
X_1	.550**	.430**	.466**	.492**	.570**
X_2	.511**	.484**	.538**	.554**	.615**
X_3	.588**	.529**	.542**	.511**	.638**
X_4	.588**	.560**	.582**	.528**	.663**
X_5	.542**	.542**	.604**	.570**	.665**
X_{tot}	.691**	.632**	.677**	.658**	.782**

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 3 แสดงผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์แบบเพียร์สันของปัจจัยการบริหารสถานศึกษา ที่ส่งผลต่อการสร้างองค์กรแห่งความสุข สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช ในภาพรวมและรายด้าน มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าความสัมพันธ์ทางบวกในลักษณะคล้อยตามกัน ($r = .782^{**}$) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ปัจจัยการบริหารสถานศึกษา (X_{tot}) มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 กับการสร้างองค์กรแห่งความสุข

ตาราง 4 ผลการวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณระหว่างปัจจัยการบริหารสถานศึกษา ที่ส่งผลต่อการสร้างองค์กรแห่งความสุขของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครศรีธรรมราช

ตัวแปรที่ได้รับคัดเลือกเข้าสมการ	B	Std.Error	β	t	Sig.
ค่าคงที่ (Constant)	.880	.156		5.625	.000**
ปัจจัยด้านภาวะผู้นำ (X_1)	.065	.036	.082	1.802	.073
ปัจจัยด้านการบริหารจัดการ (X_2)	.140	.039	.171	3.627	.000**
ปัจจัยด้านการพัฒนาบุคลากร (X_3)	.135	.037	.178	3.600	.000**
ปัจจัยด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ (X_4)	.157	.038	.203	4.123	.000**
ปัจจัยด้านงบประมาณ (X_5)	.319	.036	.360	8.976	.000**
R = .800 R Square = .640 Adjusted R Square = .634 Std. error = .16789					

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 4 พบว่าปัจจัยการบริหารสถานศึกษา ที่ส่งผลต่อการสร้างองค์กรแห่งความสุข สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครศรีธรรมราชภาพรวม 4 ด้าน ได้แก่ ด้านงบประมาณ ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ด้านการพัฒนาบุคลากร และด้านการบริหารจัดการ โดยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (R) มีค่าเท่ากับ .800 แสดงว่าปัจจัยการบริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์กับการสร้างองค์กรแห่งความสุข ในระดับสูง มีค่าประสิทธิภาพในการทำนาย (R^2) เท่ากับ .640 หมายความว่า ปัจจัยการบริหาร ปัจจัยด้านการบริหารจัดการ ปัจจัยด้านการพัฒนาบุคลากร ปัจจัยด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และปัจจัยด้านงบประมาณ สามารถทำนายการสร้างองค์กรแห่งความสุข ภาพรวมได้ร้อยละ 64 ประสิทธิภาพในการทำนายที่ปรับแก้แล้ว (Adjusted R Square) เท่ากับ .634 หรือร้อยละ 63.4 ความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการทำนาย (Standard Error) เท่ากับ .16789 หรือร้อยละ 16.79 แสดงว่า ปัจจัยการบริหารสถานศึกษาส่งผลต่อการสร้างองค์กรแห่งความสุข อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสามารถเขียนเป็นสมการวิเคราะห์การถดถอย ได้ดังนี้

สมการถดถอยในรูปแบบคะแนนดิบ

$$\hat{Y}_{tot} = 0.880 (\text{constant}) + 0.319 (X_5) + 0.157 (X_4) + 0.135 (X_3) + 0.140 (X_2)$$

สมการถดถอยในรูปแบบคะแนนมาตรฐาน

$$\hat{Z}_{tot} = 0.360 (X_5) + 0.203 (X_4) + 0.178 (X_3) + 0.171 (X_2)$$

สามารถพยากรณ์การสร้างองค์กรแห่งความสุข สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครศรีธรรมราชได้ร้อยละ 64

4. แนวทางการพัฒนาปัจจัยการบริหารสถานศึกษา

จากการสัมภาษณ์จากผู้ให้ข้อมูลเชิงคุณภาพประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 คน สรุปแนวทางได้ดังนี้ 1) ด้านงบประมาณ เน้นความโปร่งใส ตรวจสอบได้ และจัดสรรเพื่อสวัสดิการและการพัฒนาสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการทำงาน 2) เทคโนโลยีสารสนเทศ ใช้เทคโนโลยีเพื่อลดภาระงานซ้ำซ้อน และเพิ่มช่องทางการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ 3) ด้านการพัฒนาบุคลากร ส่งเสริมให้บุคลากรเติบโตตามความถนัด และจัดอบรมทั้งด้านวิชาชีพและจิตใจ 4) ด้านการบริหารจัดการ ยึดเป้าหมายร่วมกัน มีระบบงานชัดเจน และเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ และ 5) ด้านภาวะผู้นำ ผู้บริหารต้องมีวิสัยทัศน์ เอาใจใส่บุคลากร และเป็นแบบอย่างที่ดี

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาวิจัย เรื่อง ปัจจัยการบริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการสร้างองค์กรแห่งความสุข สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช สามารถอภิปรายผลได้ในประเด็นสำคัญ ดังนี้

1. ปัจจัยการบริหารสถานศึกษาด้านงบประมาณมีผลสูงสุดต่อการสร้างองค์กรแห่งความสุข ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยด้านงบประมาณมีค่าเฉลี่ยสูงสุด และเป็นตัวแปรที่มีอำนาจพยากรณ์สูงสุด ต่อการสร้างองค์กรแห่งความสุข ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากงบประมาณเป็นปัจจัยพื้นฐานที่สำคัญในการขับเคลื่อนกิจกรรมต่าง ๆ ในโรงเรียน การที่ผู้บริหารมีการวางแผนงบประมาณที่ชัดเจน สนับสนุนงบประมาณเพื่อพัฒนาการปฏิบัติงาน และมีความโปร่งใสในการเบิกจ่าย ย่อมสร้างความมั่นใจและความสะดวกในการทำงานให้กับครูและบุคลากร ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Khankaew (2022) ที่พบว่าทักษะของผู้บริหาร โดยเฉพาะการใช้เงินเป็น (Financial Management Skills) ส่งผลต่อความเป็นองค์กรแห่งความสุข เนื่องจากความพร้อมด้านทรัพยากร ช่วยลดอุปสรรคในการทำงาน และสร้างขวัญกำลังใจให้บุคลากร

2. ภาวะผู้นำกับการสร้างแรงบันดาลใจ แม้ว่าด้านภาวะผู้นำจะไม่ได้เป็นตัวแปรพยากรณ์ลำดับแรก ในสมการถดถอย แต่ผลการวิจัยเชิงคุณภาพและการวิเคราะห์รายข้อพบว่า การกระตุ้นและสร้างแรงจูงใจในการทำงานของผู้บริหารมีความสำคัญอย่างยิ่ง การมีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกลและมองการณ์ไกลของผู้บริหารช่วยให้บุคลากรมองเห็นทิศทางขององค์กร ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Salas-Vallina et al. (2020) ที่พบว่าภาวะผู้นำที่สร้างแรงบันดาลใจ (Inspirational Leadership) ส่งผลเชิงบวกต่อความสุขในการทำงานของผู้ใต้บังคับบัญชาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เพราะผู้นำที่เป็นแบบอย่างและใส่ใจจะทำให้บุคลากรรู้สึกมีคุณค่า และผูกพันกับองค์กร

3. ความสัมพันธ์ที่ดีคือหัวใจขององค์กรแห่งความสุข ในส่วนของการสร้างองค์กรแห่งความสุข พบว่าด้านการติดต่อสัมพันธ์ที่ดีมีค่าเฉลี่ยสูงสุด สะท้อนให้เห็นว่าวัฒนธรรมองค์กรของโรงเรียนในสังกัดมีความเข้มแข็งในด้านความสัมพันธ์ บุคลากรมีการยอมรับความคิดเห็นซึ่งกันและกัน และมีความร่วมมือในการทำงาน ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ Noikhotr (2022) ที่พบว่า “ด้านที่ทำงานน่าอยู่” และความสมานฉันท์ในองค์กรเป็นความต้องการจำเป็นลำดับต้น ๆ ของการสร้างองค์กรแห่งความสุข นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ Klinsunthorn (2021) ที่ชี้ให้เห็นว่า การบริหารงานบุคคลที่ให้ความสำคัญกับทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน และการสร้างบรรยากาศที่เป็นกัลยาณมิตร เป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อความสุขในสถานศึกษา

4. อิทธิพลของปัจจัยการบริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการสร้างองค์กรแห่งความสุข สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช ภาพรวม การที่ปัจจัยการบริหารทั้ง 4 ด้าน ประกอบด้วยด้านงบประมาณ ด้านเทคโนโลยีฯ ด้านการพัฒนาบุคลากร และด้านการบริหารจัดการ สามารถร่วมกันพยากรณ์ความสุขได้ถึงร้อยละ 64 แสดงให้เห็นว่า ความสุขในที่ทำงานไม่ได้เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ แต่เกิดจากการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ การสนับสนุนทรัพยากรที่เพียงพอ และระบบงานที่เอื้อต่อการปฏิบัติงาน สอดคล้องกับแนวคิดของ Jaithiang (2019) ที่พบว่า องค์ประกอบการบริหารองค์กรแห่งความสุข ต้องประกอบด้วยการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ควบคู่ไปกับหลักธรรมาภิบาล และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Pansuwan & Pratumthai (2025) ที่พบว่า ปัจจัยการบริหารสถานศึกษา โดยเฉพาะปัจจัยด้านงบประมาณ และด้านการพัฒนาบุคลากร มีอิทธิพลและสามารถร่วมกันพยากรณ์การเป็นองค์กรแห่งความสุขของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ผู้บริหารสถานศึกษาควรพัฒนาระดับปัจจัยการบริหารสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง ให้โดดเด่นทั้ง 4 ด้าน เพื่อการยกระดับคุณภาพของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช

1.2 ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมให้สถานศึกษาดำเนินการสร้างองค์กรแห่งความสุขและมีการติดตามผลการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ

1.3 ผู้บริหารสถานศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้องในการสร้างองค์กรแห่งความสุข นำผลการวิจัยเหล่านี้ไปใช้เพื่อวางแผนปรับปรุง และพัฒนาคุณภาพงานวิชาการของสถานศึกษาให้ดียิ่งขึ้น

1.4 สถานศึกษาหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีการวางแผนปัจจัยการบริหารสถานศึกษา อย่างเป็นระบบ และมีการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง เพื่อเสริมสร้างเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการให้กับสถานศึกษา มีความเข้มแข็งและยั่งยืน อันส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาภาพรวมต่อไป

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 การพัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อเสริมสร้างองค์กรแห่งความสุขอย่างยั่งยืน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช

2.2 โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมและบรรยากาศองค์การที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งความสุข ของสถานศึกษาในจังหวัดนครศรีธรรมราช

2.3 กลยุทธ์การบริหารจัดการสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษาที่เป็นองค์กรแห่งความสุขต้นแบบ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในภาคใต้

องค์ความรู้ใหม่หรือข้อค้นพบใหม่

การวิจัยครั้งนี้ค้นพบว่า ในบริบทของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช “ปัจจัยด้านงบประมาณ” มีอิทธิพลสูงสุดต่อการสร้างองค์กรแห่งความสุข ซึ่งเป็นข้อค้นพบที่น่าสนใจและแตกต่างจากความเชื่อเดิมที่มักเน้นเรื่องภาวะผู้นำเพียงอย่างเดียว สิ่งนี้สะท้อนให้เห็นว่า การบริหารจัดการทรัพยากรทางการเงินที่โปร่งใส เป็นธรรม และตอบสนองต่อความต้องการในการปฏิบัติงานจริง คือรากฐานสำคัญที่สุดที่จะนำไปสู่ความสุขของบุคลากรในยุคปัจจุบัน ผู้วิจัยได้แนวทางการพัฒนาปัจจัยการบริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการสร้างองค์กรแห่งความสุขไว้ดังนี้

ภาพ 2 แนวทางการพัฒนาปัจจัยการบริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการสร้างองค์กรแห่งความสุข

References

- Chatakan, V. (2013). *Management Techniques for Professional Educational Administrators*. Chulalongkorn University Press. (in Thai)
- Jaithiang, K. (2019). *Happy Workplace Organization Administration in Primary Schools* [Doctoral dissertation, Silpakorn University]. DSpace at Silpakorn University <http://ithesis-ir.su.ac.th/dspace/handle/123456789/2607> (in Thai)
- Khankaew, O. (2022). *Administrators' Skills Affecting Happy Workplace Organization of District Non-Formal and Informal Education Centre in Central Region* [Master's thesis, Silpakorn University]. DSpace at Silpakorn University. <http://ithesis-ir.su.ac.th/dspace/handle/123456789/4113> (in Thai)
- Klinsunthorn, I. (2021). *School Administrators' Leadership in the 21st Century Affecting the Building of Happy Workplace Organization under Rayong Primary Educational Service Area Office 1* [Unpublished master's thesis]. Rambhai Barni Rajabhat University. (in Thai)
- Krejcie, R. V. & Morgan, D. W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), 607-610
- Leethong, W. (2020). *Administrative Factors Affecting School Effectiveness under the Office of the Basic Education Commission in Sakon Nakhon Province* [Master's thesis, Sakon Nakhon Rajabhat University]. SNRU e-Thesis. https://gsmis.snru.ac.th/e-thesis/thesis_detail?r=61421229119 (in Thai)
- Noikhotr, N. (2022). *Development Guidelines of Happy Organization in School under Mahasarakham Primary Educational Service Area Office 2* [Master's thesis, Mahasarakham University]. DSpace at Mahasarakham University. <http://202.28.34.124/dspace/handle123456789/1473> (in Thai)
- Office of the Secretariat of the Council of Education. (2017). *National Education Plan 2017 – 2036 (2nd ed.)*. Office of the Secretariat of the Council of Education. (in Thai)
- Pansuwan, S., & Pratumthai, A. (2025). Administrative Factors Affecting the Being a Happy Organization under Phayao Secondary Educational Service Area Office. *Chiang Mai Rajabhat University Journal of Education*, 4(3), 17-31. (in Thai)
- Salas-Vallina, A., Simone, C., & Fernández-Guerrero, R. (2020). The human side of leadership: Inspirational leadership effects on follower characteristics and happiness at work (Haw). *Journal of Business Research*, 107, 162–171. <https://doi.org/10.1016/j.jbusres.2018.10.044>
- Thai Health Promotion Foundation. (2011, July 25). *Happy Workplace: Mental Health and Happiness Guide*. Thai Health Promotion Foundation. <https://www.thaihealth.or.th/?p=232292> (in Thai)